

Vyhlásenie
Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky
o rozporoch k návrhu zákona o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia

Návrh zákona o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia sa predkladá s rozporom s APZD.

Text pripomienky k návrhu zákona ako k celku

S predloženým znením návrhu zákona ako s celkom nesúhlasíme a požadujeme jeho stiahnutie z legislatívneho procesu. Odôvodnenie: Predložený návrh nového zákona o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia, bez náležitých odborných konzultácií a relevantných štúdií zásadným, až niekoľkonásobným, spôsobom zvyšuje poplatky za znečisťujúce látky do ovzdušia. Priemyselným podnikom by zákon v tejto podobe spôsobil neúmerný rast nákladov a priamo ohrozil ich konkurencieschopnosť, pritom však paradoxne neexistuje žiaden reálny predpoklad jeho vplyvu na zlepšenie kvality ovzdušia. Tu je niekoľko argumentov: 1. V návrhu zákona jednoznačne chýba algoritmus výpočtu a zdôvodnenie nastavenia výšky poplatkov, analýza dopadov na podnikateľské prostredie, najmä na konkurencieschopnosť slovenského priemyslu a porovnanie poplatkového zaťaženia za znečisťujúce látky v Európskej únii, ako aj analýzy dopadov na zlepšenie kvality ovzdušia a prínosu pre životné prostredie. Významným znečisťovateľom ovzdušia nie je iba priemysel, ale napríklad aj lokálne kúreniská a doprava, ktoré nie sú predmetom tohto zákona a teda ani nebudú rovnako spoplatnené, čo zakladá podozrenie z diferencovaného prístupu. 2. Priemysel a priemyselná výroba je jedným z najviac regulovaných sektorov v oblasti kontroly kvality ovzdušia a požiadaviek na znižovanie emisií v zmysle smernice o priemyselných emisiách. Priemyselné podniky v uplynulých rokoch investovali desiatky až stovky miliónov eur do projektov na zníženie znečisťovania v zmysle nariadení EÚ upravujúcich požiadavky na aplikáciu najlepšie dostupných techník (tzv. „BAT“), ktoré v súčasnosti predstavujú najúčinnnejšie a najpokrokovejšie techniky na dosiahnutie všeobecne vysokého stupňa ochrany životného prostredia. Navrhnuté zvyšovanie poplatkov za znečisťovanie ovzdušia priemyselným podnikom považujeme v tomto kontexte za rozporuplné a vzhľadom na nastavenie rovnakých poplatkov v okolitých štátoch aj diskriminačné a konkurenčne znevýhodňujúce domáci priemysel. 3. Dňa 26. 3. 2021 sa uskutočnilo rokovanie Ekonomického krízového štábu, na ktorom bol diskutovaný aj pripravovaný návrh zákona a na najvyššej úrovni dohodnuté vytvorenie pracovnej skupiny na MŽP SR k mechanizmu poplatkov. Tento prísľub však nebol zo strany MŽP SR nakoniec vôbec reflektovaný. Voči návrhu zákona sa neskôr zásadne ohradilo aj Ministerstvo hospodárstva SR. 4. Zákon netvorí jednotný koncepčný celok spolu s paralelne pripravovaným zákonom na ochranu ovzdušia a nevytvára podmienky pre spätné čerpanie akumulovaných zdrojov za účelom zlepšovania kvality ovzdušia napr. pre priemyselné podniky resp. obce so zlou kvalitou ovzdušia. 5. Podstatné zvýšenie poplatkov v zmysle návrhu zákona bude mať celkový negatívny vplyv na konkurencieschopnosť slovenského priemyslu, pričom môže na niektoré podniky pôsobiť až likvidačne. Je pritom nutné zohľadniť aj ekonomické dôsledky pandémie koronavírusu. Keďže vláda v tejto situácii vynakladá nemalé finančné prostriedky na rôzne ekonomické stimuly v snahe stabilizovať národné hospodárstvo, nepovažujeme za logické ani prípustné, aby v rovnakom čase MŽP SR týmto spôsobom finančne oslaboval jeho ťahúňa - domáci priemysel.

Stanovisko MŽP SR:

MŽP SR ako predkladateľ návrhu zákona o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v procese vyhodnocovania pripomienok z medzirezortného konania zorganizoval viacero rokovaní za účelom odstránenia rozporov v otázkach uplatnených zásadnými pripomienkami. Návrh zákona o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia bol upravený po akceptovaní/čiastočnom akceptovaní pripomienok a aj v nadväznosti na rokovania s MH SR. Úprava návrhu zákona sa uskutočnila v týchto oblastiach:

- návrh poplatkov bol upravený,
- znížil sa rozsah znečisťujúcich látok, ktoré sa spoplatňujú,
- poplatky sa budú platiť až od 500 €,
- vypustili sa poplatky za oxid uhoľnatý pre zdroje, ktoré sú v ETS a
- sadzby poplatkov do roku 2027 sa len zdvojnásobia, čo v konečnom dôsledku zníži celkové zaťaženie podnikateľov v rokoch 2023 až 2026 (podrobnosti vid' analýza vplyvov na podnikateľské prostredie).

APZD aj po vysvetlení a uskutočnených úpravách naďalej trvá na svojej pripomienke. Rozpor pretrváva.